

19.01.1998 р. № 55 [3]. Пропонуємо включити у Додаток № 3 Постанови Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 р. № 172: зброю, через те, що неправильне поводження із нею може призвести до пошкоджень, які важко виявити без залучення спеціаліста, та рослини, які можуть зазнати впливу хімічних сполук, нищівна дія яких проявиться вже після повернення товару.

Список використаних джерел:

1. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ // Відомості Верховної Ради – 1991. – № 30. – Ст. 379.
2. Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 р. № 172 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/172-94-%D0%BF/card6>.
3. Об утверждении Правил продажи отдельных видов товаров, перечня товаров длительного пользования, на которые не распространяется требование покупателя о безвозмездном предоставлении ему на период ремонта или замены аналогичного товара, и перечня непродовольственных товаров надлежащего качества, не подлежащих возврату или обмену на аналогичный товар других размера, формы, габарита, фасона, расцветки или комплектации : Постановление Правительства РФ от 19 января 1998 г. № 55 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://base.garant.ru/12108380/#ixzz3LRXW2xlu>.

Когут О.О.

студентка,

Науковий керівник: Кривошеїна І.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ДОЦІЛЬНІСТЬ ПОДІЛУ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ НА ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Інститут юридичної особи займає провідне місце у системі цивільного права як галузі. У ч.2 ст.81 Цивільного кодексу України юридична особа поділяється на ЮО приватного та публічного права [1]. Я вважаю, що дослідження доцільності її поділу є актуальним у наш час, оскільки вона є формою здійснення колективної діяльності, спрямованої на досягнення конкретних цілей та результатів, тобто реалізацію мети, яка певним чином залежить від її виду. Мета дослідження полягає у виявленні прогалин і неточностей у законодавстві України щодо поділу ЮО на ЮО приватного та публічного права, а також їх удосконаленні. Взагалі з цього приводу існує багато теорій та тверджень таких науковців як Іванов С.О., Харитонов Є.О., Кузнєцова Н.С., Сабодаш Р.Б., Радченко Л.І. тощо.

Щоб зрозуміти сутність досліджуваного поділу, необхідно для початку звернутися до самої дефініції юридичної особи. У ст.80 ЦКУ термін «юридична особа» означає організацію, створену і зареєстровану у встановленому законом порядку [1]. На мою думку, це визначення є не достатньо повним і вичерпним, таким, що не розкриває всіх ознак. У науці

цивільного права ознаки ЮО поділяються на обов'язкові та факультативні. Обов'язковою ознакою вважатимемо легалізацію, адже досить складний процес створення юридичної особи обов'язково повинен завершуватися реєстрацією у Єдиному державному реєстрі ЮО та ФОП.

Спираючись на праці Л.І. Радченко можна виділити такі додаткові ознаки: незалежність існування від складу учасників; наявність самостійного волевиявлення; можливість мати певні права та обов'язки; здатність вчиняти від свого імені адекватні юридичні дії, що не заборонені законодавством; можливість бути відповідачем та позивачем у суді; самостійна відповідальність за своїми зобов'язаннями (ст.96 ЦКУ): наявність власного відокремленого від учасників майна [3, с. 99-100].

Я вважаю, що дві останні ознаки є взаємопов'язаними та кореспондуючими одна одній, бо, як правило, відповідальність у цивільному праві носить майновий характер, тому ЮО відповідає за зобов'язаннями всім своїм майном.

Проаналізувавши вищенаведені ознаки, пропоную таке визначення: юридична особа – це легальна незалежна організація, що має самостійне волевиявлення, володіє правосуб'єктністю, включаючи деліктоздатність, обов'язково характеризується наявністю установчого документа та в її власності знаходиться відокремлене від засновників та учасників майно.

Для того, щоб зрозуміти доцільність поділу ЮО на ЮО приватного та публічного права, необхідно спочатку визначити критерії поділу права на приватне та публічне в цілому. По-перше, римський юрист Ульпіан найголовнішим виділяв критерій інтересу (матеріальний), тобто в приватному праві найважливішими є інтереси індивідумів, а в публічному – держави. По-друге, це критерій методу правового регулювання (формальний): в приватному праві переважає дія диспозитивного методу, що включає юридичну рівність, ініціативність суб'єктів; в публічному – імперативного, тобто пріоритетний стан одних суб'єктів, підвладний характер, ініціаторами є держава та її органи.

Ці критерії можна спроектувати на поділ ЮО. Іванов С.О. ще додає «процедурний критерій», що закріплений у законодавстві. Він полягає у тому, що ЮО приватного права створюється на підставі установчих документів, а публічного – розпорядчим актом [2, с. 102]. Але я вважаю, що критерій не є вдалим, оскільки не можна вести мову про вид ЮО ще до її створення. На мою думку, ще варто врахувати критерій мети ЮО, розроблений Сабодашем Р.Б., що полягає у тому, що ЮО приватного права має на меті отримання прибутків, а публічного – досягнення соціально значимих результатів чи виконання державних функцій та завдань [4, с. 128-129]. Однією із найголовніших відмінностей є те, що ЮО приватного права має універсальну правосуб'єктність, тобто не обмежена установчим документом і може діяти в рамках, не заборонених законом, а публічного права, в свою чергу, має спеціальну правосуб'єктність – обмежена цілями та завданнями і може діяти в дозволених законом межах.

Сабодаш Р.Б. досліджуючи теорію фікції ЮО, зазначав, що ЮО це «уявне утворення», оскільки вона визнається суб'єктом права, хоча, по ідеї, мають визнаватися її засновники та учасники, і їм повинні належати всі права

та обов'язки. Таким чином, цивіліст розрізняв просту фікцію, де організація залежить від засновників, їх волі та мети повною мірою (ЮО публічного права); складну фікцію, в якій ЮО є незалежною в деякій мірі від учасників (ЮО приватного права) [4, с. 128]. На мою думку, це досить логічно обґрунтована теорія, тому я згідна із нею.

У законодавстві України використовується категорія «ЮО приватного та публічного права». Але Іванов С.О. категорично із цим не погоджується. Беззаперечним фактом є те, що ЮО є інститутом виключно цивільного права, тобто приватним, який створюється з метою задоволення матеріальних потреб засновників шляхом участі в майновому обороті. ЮО діє на підставах юридичної рівності, майнової незалежності та вільного волевиявлення. Саме тому не може у системі цивільного права бути інституту публічного права. Таким чином, я погоджуюсь, що використання конструкції «ЮО приватного та публічного права» є не досить доцільним.

Отже, аналізуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що проблеми прогалин українського законодавства можна вирішити таким чином: доповнити ст. 80 ЦКУ визначенням ЮО, яке вміщує всі її ознаки; апелюючи до тверджень Іванова С.О., замінити у ст. 81 ЦКУ категорію «ЮО приватного та публічного права» на «приватні та публічні ЮО»; ввести інші критерії поділу на приватні та публічні ЮО.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
2. Іванов С.О. До питання поділу юридичних осіб на юридичні особи приватного та публічного права. // Університетські наукові записки. – 2005. – № 3(15). – С. 100-106.
3. Радченко Л.І. Юридична особа у приватному праві: поняття та ознаки // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2010. – № 82. – С. 98-102.
4. Сабодаш Р.В. Нариси про юридичних осіб публічного права // Вісник господарського судочинства. – 2011. – № 2. – С. 127-130.

Коноваленко Т.С.

студентка,

Криворізький факультет

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ВЧИНЕННЯ ПРАВОЧИНУ, ЯКИЙ ПОРУШУЄ ПУБЛІЧНИЙ ПОРЯДОК, ВЧИНЕНИЙ З МЕТОЮ, ЩО СУПЕРЕЧИТЬ ІНТЕРЕСАМ ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА

Угода являє собою одне з найбільш важливих правових явищ, що виступають дієвим інструментом цивільно-правового регулювання суспільних відносин. Досить сказати, що найбільша кількість цивільно-правових відносин виникає саме з правочинів.